

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 13 marca 2015 r. powód Skarb Państwa - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo K. z siedzibą w C. wniósł o zasądzenie od pozwanego Spółdzielni Usługowo- (...) w likwidacji z siedzibą w I. kwoty 12.864,97 złotych zł wraz z ustawowymi odsetkami w zakresie kwot: 212,00 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 9,09 zł od dnia 25.11.2013 roku do dnia zapłaty; 1.799,29 zł od dnia 08.09.2013 roku do dnia zapłaty; 1.061,75 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 1.268,33 zł od dnia 19.03.2014 roku do dnia zapłaty; 971,83 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 7.167,61 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 375,07 zł od dnia 24.02.2015 roku do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 15 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał Spółdzielni Usługowo- (...) w likwidacji z siedzibą w I., aby zapłacił powodowi kwotę 12.864,97 złotych wraz z odsetkami ustawowymi w zakresie kwot: 212,00 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 9,09 zł od dnia 25.11.2013 roku do dnia zapłaty; 1.799,29 zł od dnia 08.09.2013 roku do dnia zapłaty; 1.061,75 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 1.268,33 zł od dnia 19.03.2014 roku do dnia zapłaty; 971,83 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 7.167,61 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty; 375,07 zł od dnia 24.02.2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Od powyższego nakazu zapłaty pozwany w dniu 3 lipca 2015 roku wniósł skuteczny sprzeciw, zaskarżając wydany nakaz zapłaty w części, tj. ponad kwotę 5.697,36 złotych, wnosząc o oddalenie powództwa ponad kwotę 5.697,36 złotych. Pozwany podał w uzasadnieniu, iż powództwo w powyższym zakresie jest całkowicie bezzasadne. Pozwany nie kwestionuje samego faktu zawarcia umów z powodem, a kwestionuje jedynie zgodność z prawem zapisu umowy dotyczącego warunków płatności w przypadku opóźnienia w zapłacie należności, tj. możliwości dochodzenia z tytułu rekompensaty odzyskania należności.

Wyrokiem z dnia 9 października 2015r. Sad Rejonowy w Kutnie oddalił powództwo i zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 1217 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji oparł powyższe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach stanu faktycznego :

W dniu 27 grudnia 2012 roku Skarb Państwa-Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo K. z siedzibą w C. zawarł ze Spółdzielnią Usługowo- (...) w likwidacji z siedzibą w I. umowę sprzedaży drewna nr (...), na podstawie której kupujący zobowiązał się w terminie od 1 stycznia 2013 roku do grudnia 2013 roku do zapłaty ceny i odbioru surowców drzewnych, określonych ilościowo i jakościowo w treści załącznika do umowy, który stanowi integralną jej część. Załącznik określa masy i ceny dla poszczególnych sortymentów drzewnych. Strony ustaliły, iż transport drewna oraz czynności związane z jego przewozem po jego zakupie są wykonywane przez pozwanego i na jego koszt

Pismem z dnia 28 lutego 2014 roku powód naliczył karę umowną w kwocie 1.268,33 zł z tytułu niewykonania umowy nr (...) w postaci nieodebrania surowca.

W dniu 4 marca 2014 roku powód wystawił pozwanemu notę księgową nr (...), obciążając go tytułem naliczenia kar umownych za nieodebrany surowiec kwotą 1.268,33 zł, zobowiązując do wpłaty żądanej kwoty w terminie 14 dni od otrzymania noty.

W dniu 16 stycznia 2013 roku powód zawarł ze Spółdzielnią Usługowo- (...) w likwidacji z siedzibą w I. umowę sprzedaży drewna nr (...), na podstawie której pozwany zobowiązał się do zapłaty ceny i odbioru surowców drzewnych, określonych ilościowo i jakościowo w treści załącznika do umowy w okresie od 16 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2013 roku. Strony ustaliły, iż sprzedający wystawi fakturę VAT niezwłocznie po odbiorze przez kupującego

poszczególnej partii drewna. W przypadku opóźnienia w zapłacie należności sprzedający zgodnie z § 10 umowy miał prawo naliczania i dochodzenia odsetek ustawowych.

W dniu 21 stycznia 2014 roku powód wystawił pozwanemu notę odsetkową nr (...), wzywając do uregulowania odsetek ustawowych za nieterminową zapłatę w kwocie łącznej 1.061,75 zł obliczone za okres od dnia 6 marca 2013 roku, zobowiązując jednocześnie do zapłaty żądanej kwoty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

W dniu 16 maja 2014 roku pomiędzy stronami została zawarta umowa sprzedaży drewna nr (...), na podstawie której pozwany zobowiązał się do zapłaty ceny i odbioru surowców drzewnych, określonych ilościowo i jakościowo w treści załącznika do umowy w okresie od 1 lipca 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku. Umowa przewidywała w przypadku opóźnienia w zapłacie należności przez Kupującego, prawo naliczania i dochodzenia przez Sprzedającego odsetek ustawowych od zaległych należności. W § 8 ust. 6 umowy zastrzeżono obowiązek kupującego zapłaty na rzecz sprzedającego, na wypadek opóźnienia w zapłacie należności wynikających z umowy, bez konieczności wzywania, z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, równowartość kwoty 40 euro, przeliczonych na walutę polską według kursu dziennego ustalanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie stało się wymagalne – stosownie do przepisu art. 10 Ustawy z dnia 8 marca 2010 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych

W dniu 27 października 2014 roku powód wystawił notę odsetkową nr (...), wzywając pozwanego do uregulowania odsetek ustawowych za nieterminową zapłatę w kwocie łącznej 971,83 zł obliczone za okres od dnia 13 marca 2014 roku, zobowiązując jednocześnie do zapłaty żądanej kwoty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

W dniu 30 października 2014 roku powód wystawił na konto pozwanego notę obciążeniową nr (...), wzywając pozwanego do zapłaty kwoty 7.167,61 zł wyliczonej tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania przez powoda zaległych należności. Rekompensata została wyliczona od daty 11 lutego 2014 roku. Pozwany został zobowiązany do zapłaty żądanej kwoty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Z uwagi na trudności finansowe strony pozwanej część należności wobec strony powodowej była regulowana w częściach. Częstokowym wpłatom towarzyszyło wystawianie faktur częstokowych. Strona powodowa, w zakresie dotyczącym umowy (...), naliczała opłaty w wysokości 40 euro, przeliczonych na walutę polską według kursu dziennego ustalanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie stało się wymagalne.

Przy takich ustaleniach stanu faktycznego Sąd I instancji wywiódł, że powództwo nie jest zasadne, bowiem strona powodowa nie uprawdopodobniła kosztów windykacji należności. O ile wprowadzenie „ryczałtu” w przepisie art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych stanowi ułatwienie dowodowe, to zdaniem Sądu I instancji nie zwalnia strony powodowej z obowiązku udowodnienia zasady odpowiedzialności dłużnika za koszty windykacji należności. Strona powodowa nie pokusiła się o wyjaśnienie, czemu kwota 40 euro była naliczana od każdej płatności częstokowej. Należy przyjąć, że należna jest ona (pod warunkiem wykazania zasady odpowiedzialności) jeden raz w przypadku każdej transakcji handlowej. W tym stanie rzeczy, z uwagi na niewykazanie, że strona powodowa wykazała jakiegokolwiek koszty windykacji należności, należało uznać dochodzone przez nią roszczenie za nieudowodnione.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie przepisu art. 98§1 k.p.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniosła strona powodowa.

Skarżąca zarzuciła rozstrzygnięciu naruszenie prawa materialnego tj. przepisu art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013r. poz.403), poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że powód dochodząc rekompensaty wymienionej w art. 10 ustawy obowiązany był w toku postępowania sądowego uprawdopodobnić koszty windykacji należności w sytuacji, gdy przepis warunku takiego nie przewiduje, poprzestając jedynie na konieczności wykazania faktu opóźnienia w zapłacie;

2.naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i pominięcie w rozważaniach jego części tj. umowy sprzedaży drewna nr (...), zwłaszcza § 8 pkt 6 umowy – poprzez jego pominięcie i nie rozważenie wpływu postanowień umowy na wzajemne prawa i obowiązki stron wynikające z brzmienia zapisu umowy,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania w treści uzasadnienia wyroku umowy sprzedaży drewna nr (...) jako źródła praw i obowiązków powoda i pozwanego, a także przyczyn dla których odmówił mocy wiążącej postanowieniom zawartym w § 8 pkt 6 umowy.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa oraz obciążenie strony pozwanej kosztami procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo:

W wykonaniu umowy będącej przedmiotem sporu strona powodowa w okresie od dnia 11 lutego 2014r do dnia 16 czerwca 2014r. wystawiła stronie pozwanej 20 faktur , wszystkie faktury regulowane były z opóźnieniem w stosunku do terminu zapłaty Rekompensata w kwocie 40 euro naliczana od każdej faktury wyniosła łącznie 3334,95 złotych (zestawienie faktur –k. 103).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja jest częściowo uzasadniona.

Zasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego, tj art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013r. poz.403).

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, stosownie do § 8 pkt 6 umowy sprzedaży drewna (...), która łączyła strony, w przypadku opóźnienia w zapłacie należności kupujący zobowiązany był do zapłaty sprzedającemu bez konieczności wzywania , z tytułu rekompensaty za koszty odzyskania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, zgodnie z art. 10 ustawy o terminie zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013r.. Przepis art. 10 ust.1 ustaw z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. 2013r. poz.403) przewiduje surową sankcję w wypadku gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Wierzycielowi w takim wypadku przysługuje nie tylko roszczenie o zapłatę odsetek, przewidziane w art. 7 ust.1 lub art. 8 ust.1 tej ustawy ale dodatkowo równowartość kwoty 40 euro jako rekompensaty za koszty odzyskania należności. Przewidziane w art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych uprawnienie wierzyciela jest oderwane od spełnienia przez niego dodatkowych warunków poza tym, że spełnił on swoje świadczenie oraz nabył prawo do żądania odsetek. Jest to uprawnienie, które nie zależy od tego, czy wierzyciel poniósł w konkretnej sytuacji jakikolwiek uszczerbek związany ze spełnieniem przez dłużnika jego świadczenia z opóźnieniem. O tym, że powstanie tego uprawnienia nie jest związane ze szkodą świadczą przynajmniej dwie okoliczności. Ustawodawca wyraźnie stwierdza, że chodzi o rekompensatę , przy tym rozumianą nie jako wyrównanie konkretnego uszczerbku, który wierzyciel musi wykazać , ale jako zryczałtowaną rekompensatę za koszty które musi on ponieść w związku z odzyskiwaniem należności. Ponadto przepis art. 10 ust.2 powołanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych przewiduje, że jeżeli wierzyciel poniesie wyższe koszty odzyskiwania należności, przysługuje mu w uzasadnionej wysokości zwrot tej nadwyżki. Możliwość wyłączenia lub ograniczenia uprawnienia wierzyciela do uzyskania równowartości 40 euro przewidzianego w art. 10 ust. 1 powołanej ustawy nie sposób doszukiwać się także w celu , dla którego zostało ono ustanowione. Celem tym nie jest rekompensata wierzycielowi kosztów jakie poniósł on w związku z dochodzeniem należności odnoszących się

do konkretnej transakcji , lecz skłonienie dłużnika do zapłaty w terminach określonych w ustawie oraz stanowiącej podstawę do jej wprowadzenia do prawa polskiego Dyrektywie (...) (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015r. III CZP 94/15, opublikowana wraz z uzasadnieniem w internetowej bazie orzeczeń Sądu Najwyższego).

W tym stanie rzeczy zgodzić należy się ze skarżącym, że nie ma podstaw do twierdzenia, że żądanie zapłaty kwoty 40 euro musi opierać się na udowodnieniu kosztów windykacji należności . Oplata przewidziana w art. 10 powołanej ustawy w żadnym razie nie jest uzależniona od tego rodzaju kosztów.

Stosownie do art. 11 ust.1 przedmiotowej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych , strony transakcji handlowej mogą ustalić w umowie harmonogram spełnienia świadczenia pieniężnego w częściach, pod warunkiem że ustalenie takie nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela. Jeżeli strony transakcji handlowej ustaliły w umowie, że świadczenie pieniężne będzie spełniane w częściach, uprawnienie do kwoty , o której mowa w art. 10 ust. 1 przysługuje w stosunku do każdej niezapłaconej części.

Jak wynika z materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie strony ustaliły harmonogram dostaw drewna, zapłata za poszczególne partie dostarczonego surowca miała nastąpić po dostawie określonej części zamówienia, zapłata miała następować za konkretną część dostarczonego surowca. Jest okolicznością bezsporna, że strona powodowa uiszczała należności z faktur za poszczególne części dostawy z opóźnieniem. W tym stanie rzeczy , w ocenie Sądu Okręgowego, powodowi przysługiwało roszczenie o zapłatę kwoty 40 euro za każda niezapłaconą w terminie fakturę wystawioną za poszczególne części dostarczonego drewna. Jak wynika z ustaleń stanu faktycznego poczynionych dodatkowo przez Sąd Okręgowy wysokość tej należności wynosiła (...)95 złotych i taką kwotę Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda .O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c.

Z uwagi na to że powództwo zostało uwzględnione w 50 %, Sąd Okręgowy na podstawie art. 100 zd.1 k.p.c. zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania.

Mając na uwadze powyższe w tym zakresie Sąd Okręgowy na podstawie art.386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok.

W pozostałym zakresie zarówno żądanie pozwu jak też apelacja nie zasługiwały na uwzględnienie.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, że kwota 40 euro winna być naliczana od każdej płatności dokonywanej przez pozwanego. Stanowisko takie jest sprzeczne z dyspozycją art. 11ust. 2 przedmiotowej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Nie znajduje uzasadnienia pogląd, zgodnie z którym w sytuacji , gdy jedna faktura została spłacona przez pozwanego z opóźnieniem w trzech transzach, to od każdej zapłaty powód uprawniony byłby do naliczania opłaty w kwocie 40 euro .

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną .

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 zd.1 k.p.c.